

τοῦ καταποντισμοῦ τυχὸν διασωθεῖσι βροτοῖς. Τὴν αἰτίαν δὲ τῆς τοιαύτης κατὰ 10,465 ἔτη καταστροφῆς εὑρίσκει ὁ Ἀδχεμάρ ἐν τοῖς ἑξήσι: ἡ περὶ τὸν Ἡλίουν, λέγει, περιφορὰ τῆς Γῆς γίνεται, ὡς ἔστι γνωστόν, οὐχὶ ἐν εὐθυκελεύθῳ τροχιᾷ, ἐπὶ ἑνὸς σημείου τοῦ μεγάλου ἀξονος τῆς ὅποιας, Ἐστίας (Brennpunkt) καλούμενου καὶ ἀπέχοντος κατὰ τι διάστημα ἀπὸ τοῦ κέντρου αὐτοῦ ἵσταται, ὁ Ἡλίους ἐντεῦθεν λοιπὸν συμβαίνει, ἵνα ἡ Γῆ ἐν τῇ ἑαυτῆς περιφορᾷ ἀφίσταται οὐχὶ κατ’ ἵσας, ἀλλὰ κατὰ διαφόρους ἀποστάσεις ἀπὸ τοῦ Ἡλίου, ἕξ οὖς προκύπτει τὸ ἑξῆς: τὸ νὰ μὴ γίνηται, δῆλα δή, ἡ περιφορὰ τῆς Γῆς μετ’ ἵσης πάντοτε ταχύτητος· ἀλλὰ καθ’ ὅσον αὕτη ἀπομακρύνεται ἀπὸ τοῦ Ἡλίου κατὰ τοσοῦτον νὰ βραδυπορῇ, καθ’ ὅσον δὲ πλησιάζει αὐτῷ κατὰ τοσοῦτον ἀναλόγως καὶ νὰ ταχυπορῇ. Ἐπίσης δὲ καὶ ὁ Ἡλίους περιστρέφομενος καὶ οὗτος περὶ τὸν ἑαυτοῦ ἀξονα συμπαρασύρει τὴν Γῆν εἰς τὸ ἀχανὲς μεθ’ ὅλης τῆς ἑλκτικῆς αἰτοῦ δυνάμεως ὑπὸ ἑνὸς εἰς ἔτερον οὐρανὸν μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος, ἐκτὸς δὲ τούτων ἡ Γῆ ἐν τῇ περὶ τὸν ἀξονά τῆς περιστροφῆς ταλαντεύεται τῇδε κάκεῖσε, ἕξ οὖς φωρᾶται παρέκκλινουσα νῦν μὲν περισσότερον νῦν δὲ ὀλιγώτερον τῆς ἑαυτῆς τροχιᾶς, ἵνα προσφέρῃ, οὕτως εἰπεῖν, τὴν ὑπόκλισιν τῆς ἑκάστῳ μεγαλειτέρῳ οὐρανίῳ σώματι, ὃ ημεῖς καθ’ ὅδὸν συναντηθῆν. Η δὲ παραλλάσσουσα αὕτη τῆς Γῆς πορεία, καθ’ ἣν αὕτη ἔρπουσα κινεῖται, πρὸς δὲ καὶ ἡ τῶν Πλανητῶν ἑλξῖς, ἥν ὡς ἐρρέθη, ὑφίσταται, παράγουσι τὸ ἑξῆς ἀποτέλεσμα: τὸ "Ἐαρ δηλαδὴ ἑκάστου ἑνιαυτοῦ νὰ ὅρχηται 16. λεπτὰ ἐνωρίτερον τοῦ τοῦ παρελθόντος ἔτους καὶ ἐπειδὴ τὸ τοιοῦτον κατ’ ἔτος ἐπαναλαμβάνεται, ἄρα ἐν διαστήματι 10,465 ἑνιαυτῶν αἱ ὥραι τοῦ ἔτους μεταβάλλονται οὕτως, ὡστε τὸ φθινόπωρον νὰ καταλαμβάνῃ τὴν θέσιν τοῦ Ἐαρος, τοῦτο δὲ πάλιν τὴν τοῦ φθινοπώρου συνεπείᾳ δὲ τούτου μετατίθενται καὶ οἱ Πόλοι."

"Η δὲ θέσις τῆς Γῆς ἀπέναντι τοῦ Ἡλίου παράγει προσέτι καὶ τὸ ἑξῆς: τὸ νὰ κλίνωσι δηλαδὴ τὰ ὅδατα πάντοτε πρὸς τὸν πλησιέστερον τῷ Ἡλίῳ νότιον Πόλον εἰς τρόπον ὡστε ὅταν ὁ βόρειος Πόλος φθάσῃ πλησίον τοῦ Ἡλίου ἐπεται αὐτῷ καὶ ἡ ρόη τῶν ὅδατων, ἀτίνα κατ’ ἀρχὰς μὲν βραδύτατα καὶ σχεδὸν ἀνεπαισθήτως κυλίονται, ὡστε καὶ νὰ μὴ διακρίνωνται ποσῶς ὅταν ὅμως φθάσωσι εἰς τὸ κέντρον τῆς βαρύτητος τότε κυλίονται μετὰ ταχύτητος 45. βαθμῶν καὶ ἀπαξ ἀπολέσαντα τὴν ἴσορροπίαν των εἰσοριμῶν μετὰ καταπληκτικῆς ἀκαθέκτου ὅρμης ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἔτερον μέρος τοῦ ἡμετέρου Πλανήτου, ἵνα κατακλύσωσι καὶ καλύψωσι τὴν ἐπὶ 10,465 ὀλόκληρην ἔτη διαμείνασσαν ἔηραν καὶ ἀναδείξωσιν εὐφόρους χέρους ἐκεῖνα

τῆς Γῆς τὰ τμῆματα, ἀτίνα δὲ ζωὴκός κόσμος τρεφόμενος δι’ αὐτῶν ἐν ἵσω τῷ ἀνωτέρῳ χρονικῷ διαστήματι ἔξεμύζησε καὶ κατεδαπάνησεν."

„Ἐνῷ δὲ ταῦτα οὕτω συμβαίνουσιν ἀλλάσσει θέσιν καὶ ἡ Γῆ πρὸς τὸν Ἡλίουν, σὺν τῇ ἀλλαγῇ δὲ ταῦτη μεταβάλλεται βαθμηδὸν καὶ τὸ κλῖμα καὶ οὕτω σὺν χρόνῳ μακρῷ καὶ τὸ ἡμέτερον ἐνταῦθα συγκεφασμένον κλῖμα τρέπεται εἰς τροπικόν. Ὁδη δὲ ἡμέτερος Πλανήτης ἐστράφη ἀπὸ τοῦ βόρειου πολικοῦ Ἀστέρος, ὡστε τὸ ἥμισυ αὐτοῦ ἀρχεται νὰ εἰσχωρῇ βαθμηδὸν εἰς θερμότερον κλῖμα, εἰς δὲ τὸ ἔτερον ἥμισυ νὰ αὖξανωσιν οἱ πάγοι. Οἱ δὲ Ἀστρονόμοι ὑπελόγισαν ὅτι εἰς τὸ μέρος ἥμισυ ἥδη τὸ θέρος εἶναι ἑπτὰ ἡμέρας διαρκέστερον, ἐνῷ εἰς τὸ ἄλλο μέρος συντομώτερον. Ὅθεν κατὰ ταῦτα: ὅπου ἀλλοτε ὑπῆρχε θάλασσα μετὰ τροπικοῦ κλίματος ὑπάρχει καὶ πάλιν.“

„Ο Ἀδχεμάρ ὑπολόγισε μαθηματικῶς τὸν χρόνον, καθ’ ὃν ἐγένετο παρ’ ἥμιν ἐνταῦθα ἡ περὶ ἡς δὲ λόγος μεταβολῆ. Οὗτοι δὲ οἱ ἀριθμοὶ ἀπέδειξαν ὅτι πρὸ 5770 ἔτῶν ἐπῆλθεν ἡ καταστροφὴ ἐκείνη, καθ’ ἣν τὸ βόρειον ἥμισυ τῆς Γῆς ἐκ τῶν ὅδατων ἀνέμορε, τὸ δὲ νότιον ἥμισυ κατεκαλύψθη ὑπὸ αὐτῶν· ταῦτης δὲ τῆς μεταβολῆς δὲ λόγον ἀντιτιούχει πληρέστατα πρὸς ἐκείνον, καθ’ ὃν, ὡς βεβαιοῦσι πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς Γῆς καὶ γλώσσαι, συνέβη ἐκείνος ὁ μεγάλος κατακλυσμός. Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς δὲ τούτους ἡ περὶ ἡς ἡ λόγος μεγάλη μεταβολὴ ἐπαναλαμβάνεται τῷ 6481 σωτηρίῳ ἔτει, ἤτοι μετὰ 4595 ἔτη ἀπὸ τῆς σήμερον.“

„Οτι δὲ ἡ ἡμέτερα Γῆ ὡς Πλανήτης ὑπέστη καὶ ὑποστήσεται ταὶ εἰρημένας μεταβολάς, τοῦτο, ἐκτὸς ἀλλων ἀναριθμήτων δεδομένων καὶ μαθηματικῶν παρατηρήσεων, ἀποδεικνύει καὶ τὸ κοράλλιον τῆς Φρούσκα-Γκόρας, ὁ καὶ ἔδωκεν ἥμιν ἀφορμὴν εἰς τὴν μελέτην ταύτην.“

„Αἱ κύριαι δὲ πηγαὶ, ἕξ ὧν ἡρύστημεν ὅσα περίεργα πρὸ μικροῦ ἐλαλήσαμεν, εἰσὶν αἱ ἑξῆς: 1) Γεολογία τοῦ Διδάκτορος Σαμπώ, 2) Σημεῖα τῆς γηγένους ζωῆς τοῦ Ρεκλούς, 3) Νέον Οὐγγρικὸν Μουσεῖον 1851 τοῦ Καρόλου Nendtvicha καὶ 4) Kosmische Physik τοῦ Ιωάννου Μυλέρου.“

Καὶ ταῦτα μὲν τὰ ὑπὸ τοῦ ἐλλογίου τούτου ἀνδρὸς λεχθέντα· ἀν δημως ταῦτα δὲν εἶναι „ῥάβδος ἐν γωνίᾳ“ ἢ „προφτεῖαι Σαούλ“, ἥμεις μὲν οὐδένα — χάρις τῷ Θεῷ — παγκοσμίου κατακλυσμοῦ κύνδυνον διατρέχομεν ὡς ἀπέχοντες ἀπὸ τῆς ἐν τῇ ἀνωτέρῳ πραγματείᾳ δριζομένης ἑποχῆς ὅλας γενεάς γενεῶν· οἵους ὅμως τιμάλφεις θησαυροὺς μερόπων γενῶν παλαιφάτων ἐγκρύπτουσιν αἱ θάλασσαι!

„Ἐγραφον ἐν Βοσνίᾳ, τῇ 17. Δεκεμβρίου 1887.

† Σ. Δ.

Σ Α Π Φ Ω.

(ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΕΚ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΟΣ.)

(συννέχεια.)

„Σ’ εὐχαριστῶ, φίλε μου, διὰ τοὺς λόγους τούτους — ἀπίντησεν ἡ Ἀνδρομέδα — οἵτινες πληροῦσι τὴν καρδίαν μου ἡδονικωτάτης φρικιάσεως. Ἀλλὰ καὶ ἄλλο τι ἔχω νά Σε παρακαλέσω — καὶ ἐπλησίασε τὰς θερμὰς παρειάς της εἰς τὸ πρόσωπόν του — νὰ μὴν συναναστραφῆς πλέον μὲ τὴν Σαπφὼ καὶ μὲ τὰ κοράσιά της. Γνωρίζεις, ὅτι δὲν τὴν ἀγαπῶ διόλου, οὔτε αὐτὴν οὔτε τὰς μαθητρίας της. Νὰ τὴν ἀποφεύγῃς λοιπὸν πρὸς χάριν μου.“

„Ἐνόμιζον — εἶπεν δὲ Ἀλκαῖος μειδιῶν — ὅτι ἡ συμβουλή Σου αὕτη ἦτον ὅλως περιττή, διότι ἀφότου ἐρράγισα τὴν καρδίαν ἐνὸς κορασίου της, δὲν θέλει πλέον οὔτε αὐτὴ νὰ μὲ ἔζεργη, ἀν καὶ τὴν ἐλάτρευον ἄλλοτε, πρὸ πολλῶν ἔτῶν, ὡς γνωρίζεις.“

„Δὲν μὲν ἐνδιαφέρει τὸ παρελθόν Σου διόλου. Ἀρκεῖ, ὅτι μὲν ὑπόσχεσαι τώρα, ὅτι δὲν θὰ τὴν συναναστραφῆς πλέον.“

„Βέβαια, βέβαια.“

Ἐπὶ τούτοις ὁ Ἀλκαῖος ἀνέστη.

„Μικροῦ δεῖν ἐλησμόνουν, Ἄνδρομέδα μου, τὴν ὑπόσχεσίν μου. Τργαίνε λοιπὸν καὶ εῖχον ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας ἡμῶν. Αὔριον ἀκόμη δύναμαι νὰ Σοι ἀνακοινώσω, ἀν ὑπάρχῃ ἐλπίς νὰ γείνωμεν κύριοι τῆς πόλεως. Θὰ σπεύσω κατὰ τὴν συνήθη ὥραν ἔδω, διὰ νὰ καταθέσω εἰς τοὺς πόδας Σου τὸ μέλλον μας.“

Περιπτυχμεῖς δὲ καὶ ἀσπασμεῖς πάλιν τὴν Ἄνδρομέδαν ἐλαβε τὸ ίματιον καὶ πειρεβλήθη αὐτό. Κατόπιν ἔσφιγξε διὰ τελευταίαν φορὰν τὴν περιπαθή γυναικα ἐπὶ τοῦ στήθους του καὶ ἀπῆλθε δρομαῖος.

Ἡ Ἄνδρομέδα ἔμεινεν ἀκίνητος ἐκεῖ, ἐπὶ τῆς αὐτῆς θέσεως, ὅπου ἀνέμενε τὸν προειλθόντα πρὸ μικροῦ. Ἔσταύρωσε κατὰ τὸν παράδοξὸν ἐκεῖνον τρόπον καὶ πάλιν τὰς χεῖράς της καὶ παρηκολούθησε ἐπὶ μικρὸν διὰ τῶν βλεμμάτων τὸν ἀπεργύμενον, ἐνῷ ή μορφή της βαθυηδός, ἐσκυθρώπασε καὶ αἴφνης ἐλαβε σκωπικήν τινα ἔκφρασιν. Κατόπιν ἦγωσε τὰς χεῖράς ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν ὥσει θέλουσα νὰ καταστείῃ φοβερὸν ἐν τῇ ψυχῇ της ἀγῶνα καὶ ἐπὶ τέλους ἀνέκραζεν ἀποτεινόμενη εἰς τὴν ἥρεμον πέριξ αὐτῆς σκοτίαν:

„Οἶμοι! Τί ἔπραξα! Εἰς δόποιον ἀνοσιούργημα παρεσύρην; Θὰ φονευθῇ ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος, διὰ τὴν ζωὴν τοῦ ὅποιου θὰ ἔδιδον ἄλλοτε καὶ τὴν τελευταίαν τοῦ αἵματός μου ρανδά; Θὰ φονευθῇ ἐκεῖνος, δι᾽ ἐν μειδίαμα τοῦ ὅποιου θ᾽ ἀντηγλασσον τὴν ζωήν μου, καὶ τοῦ ὅποιου ὁ ἔρως ἥδυνατο νά με ὑψώσῃ ὑπὲρ πάντας καὶ ὑπὲρ πάσας; Ἐκεῖνος, ὅστις ἐπὶ μακρὰ ἔτη ἥτο δὲ ἐμὲ τὸ πᾶν, ὁ ὑψιστος καὶ ὁ μόνος ὁμοκεπλήρωτος πόθος μου; Καὶ να τὸν ἴδω δολοφονούμενον ὑπὸ τῶν μειρακίων τούτων, τὰ δόποια φαντάζονται ὅτι μὲ τὸ ἀβέβαιον καὶ ἰδιότροπον ὄφος τῶν, μὲ τὰς ἀργολόγους κλίσεις τῶν, τὴν σεμνοτυφίαν, τὴν πατροπαράδοτον ἐκείνην οἰησίν τῶν καὶ τὴν ἀμάθειάν τῶν δύνανται νὰ κυβερνήσωσι τὴν πολιτείαν; Πρέπει λοιπὸν παρὰ τὴν κλῆσιν καὶ τὰς μέχρι τοῦδε προεπαθείας μου νὰ ἐπιτρέψω τὸν κατὰ τῆς φρονήσεως, τῆς ἔργασίας καὶ τῆς περισκέψεως θρίαμβον τῆς φυγοπονίας, τῆς μωρίας καὶ τῶν παιδαριωδῶν τολμηράτων; Τοῦτο θὰ ἥτο κατάρα καὶ γελοῖον διὰ τὴν Μυτιλήνην! Ἀλλὰ πως νὰ τὸ παρακωλύσω;“

Καὶ ἔμεινεν ἐπὶ μικρὸν σκεπτική.

„Ἐδρον! Καὶ μόνον κατ᾽ αὐτὸν τὸν τρόπον ἔνε τὸ πρᾶγμα δυνατόν! Πρέπει εὐθὺς ἀπόψε νὰ ὑπάγω εἰς τοῦ Ηιττακοῦ καὶ νὰ τὸν καταστήσω προεκτικόν. Ἰσως μὲν ἔνθυμεῖται ἀκόμη, καὶ ἵσως φωτίσῃ καὶ πάλιν τὴν καρδίαν του μία ἔτι ἀκτὶς τοῦ ἔρωτος ἐκεῖνου, μὲ τὸν ὅποιον ἥν ἀφωσιωμένος κατὰ τὴν νεότητά του πρὸς ἐμέ. Ὡραῖος παντοκράτορ, ὅστις θύμεις τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὰς βουλὰς Σου, βοήθησόν με τώρα καὶ ἀπόδος τὴν γαλήνην εἰς τὴν καρδίαν μου!“

Καὶ σπεύσασα εἰςῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον διὰ πέτλου, ἐκάλυσε μίαν δούλην, ὅπως τὴν ἀκολουθήσῃ καὶ μετ' ὀλίγον ἐφάνη κάρπτουσα μίαν τῶν ὁδῶν ἐκείνων, αἴτινες ἥγον εἰς τὴν πλατείαν τῆς ἀγορᾶς, ἔνθι παρὰ τὸ βουλευτήριον ἔκειτο ἡ οἰκία του Ηιττακοῦ.

IV.

„Οταγ εἰςῆλθεν ὁ Ἀλκαῖος εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ του εὗρεν ἐννέα ἥ δέκα εὐγενεῖς συνηγγένους, οἵτινες εἶχον ἥδη παρακαθίσει εἰς κοινὴν τράπεζαν καὶ ἦσαν ἀπησχολημένοι εἰς τινα σπουδὴν, φύλλοντες ἄμμα ὕμνον ὑπὸ τὸν ἥχον ἀλλῶν. Ὁ Ἀλκαῖος παρέμεινεν ἐν τῷ μεταξύ εἰς τὸν προ-

θάλαμον, διὰ νὰ μὴ ταράξῃ τους σπένδοντας, εἰςῆλθε δὲ μετὰ τὸ τέλος τοῦ ἀσματος καὶ ἐγένετο δεκτὸς δι᾽ ἐγκαρδίων προσαγορεύσεων. Περιελθὼν δὲ τὸ δωμάτιον, σπως ἐπιδείξη εἰς τοὺς παρεστῶτας τὴν ἀπαστράπτουσαν πανοπλίαν του, ἀπεσύρθη κατόπιν καὶ κατέθεσεν αὐτὴν παρὰ τινα στῦλον τῆς στοᾶς. Οἱ πλεῖστοι τῶν παρόντων εὐγενῶν ἦσαν τριακοντάτεις ἥ τὸ πολὺ τεσσαρακοντάτεις. Δύο ἔξ αὐτῶν ἦσαν νεώτεροι καὶ ἔτερος πολὺ πρεσβύτερος. Οὗτος, τοῦ δόποιου ἥ κόμη ἥν ἥδη ὅπως οὖν πολιά, ἐλέγετο Εὔρυμαχος καὶ ἥν πατήρ ἐνὸς τῶν νεανιῶν, ὃν οἱ φίλοι ἀπεκάλουν θωπευτικῶς Πάριν. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Εὔρυμαχος ἥν ἔτι ἀκμαῖος, ζωηρὸς καὶ εὔθυμος. Οἱ δρθαλμοί του ἥστραπτον καὶ συχάνις ἀνθημιλλάτο πρὸς τοὺς νεωτάτους ἐπὶ πολυποσίᾳ. Ἡν δὲ καὶ ὁ ἐνθερμότερος θαυμαστὴς τοῦ Ἀλκαῖου, ἔνεκα δὲ τῆς πρὸς τοῦτον ἀγάπης καὶ ἐκτιμήσεως ἐλάμβανε μέρος εἰς πᾶν ἔργον, τὸ δόποιον εἰςηγεῖτο ὁ ποιητής. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον συγκατετέθη νὰ συμμετάσχῃ τῆς συνωμοσίας ταύτης, ἀν καὶ δυσαρέστως κατεγίνετο εἰς τοιαῦτα σοβαρὸ πράγματα, προτυμῶν νὰ τρυφᾶ ἐν εὐθύμῳσι συμποσίοις.

„Λοιπὸν Ἀλκαῖε — προεῖπε τὸν εἰςελθόντα — ἐκ τίνος παρδίας ἀπεσπάσθη τύρα καὶ ἥλθες πρὸς ἥμᾶς; Νέα ἥτο ἥ ὥριμος ἥδη; Νεωστὶ κτηθεῖσα ἥ παστρίνωστος ἥδη;“

„Μή με σκωπτης, Σὺ ἀμαρτωλὲ — ἀνέκραξεν ὁ Ἀλκαῖος — ἄλλως ἀποκαλύπτω τὰ κατορθώματά Σου, τὰ δόποια καλον εἶνε να μεινώσι μυστικά.“

„Ο γέρων ἐγέλασε.

„Οταν γηράσῃ κανείς, ὅσον ἔγω — ὑπέλαβε μετὰ μικρὸν — καὶ κοντεύει ν' ἀποχαιρετίσῃ μετ' ὀλίγον τὴν ζωήν, δικαιοιοῦται νὰ κάμηνη μερικά, τὰ τελευταῖα του δηλ. τολμήματα. Ἔγω δὲν ἀποδειλιῶ πρὸ τῶν τιμωριῶν τοῦ Ταρτάρου.“

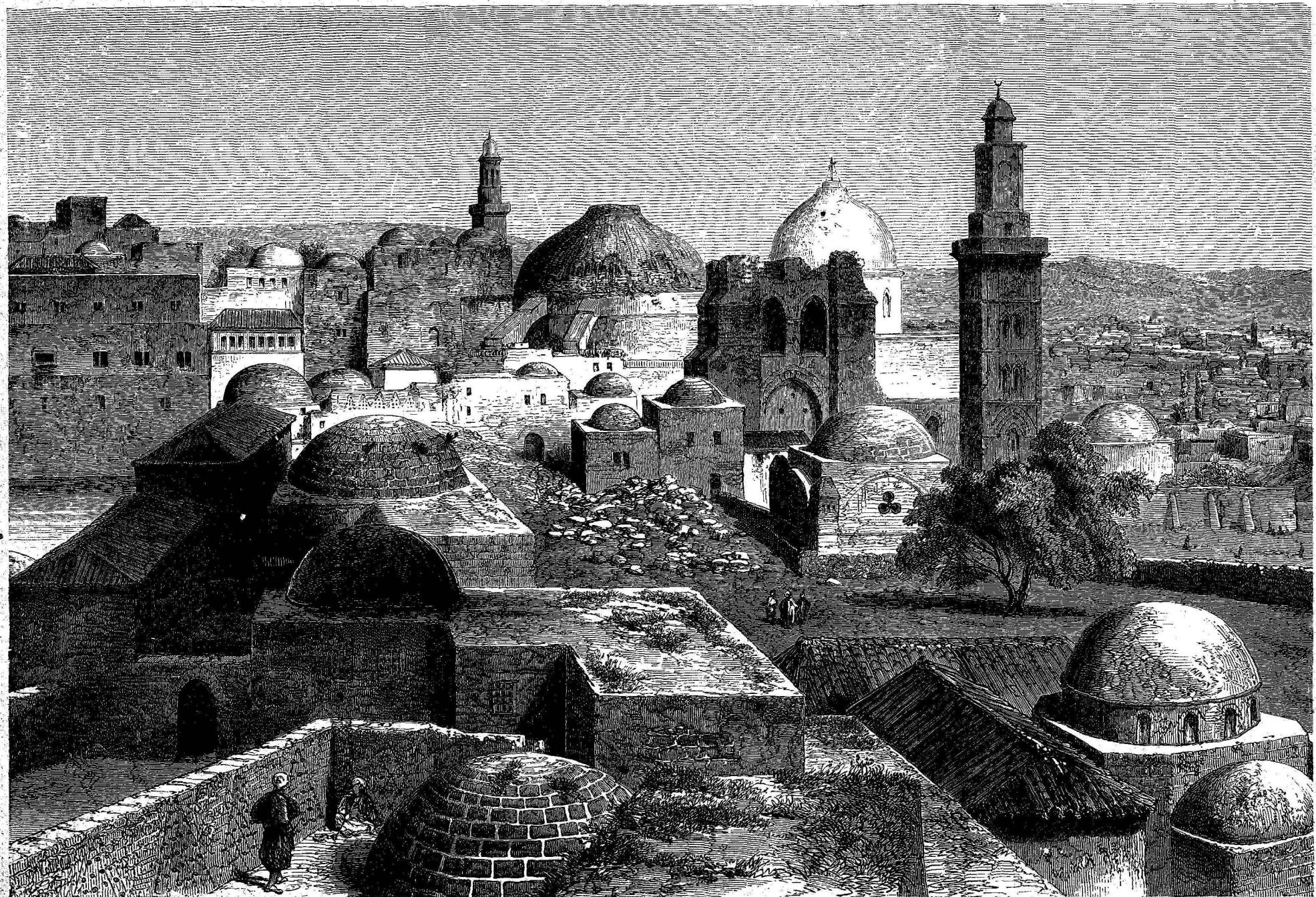
„Καλά, καλά, Σὲ πιστεύω — εἶπεν ὁ Ἀλκαῖος. — Λοιπὸν φίλοι· ἀς συσκεφθῶμεν πρότερον πρὶν παραδοθῶμεν ὅλως εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τοῦ οἴνου. Ἐπιδοκιμάζετε βέβαια ἐν πρώτοις καὶ μεῖς τὴν πρότασίν μου περὶ τῆς μὴ προσκλήσεως τοῦ Λαρίχου ἐνταῦθα;“

„Βέβαια, βέβαια — ἥκουσθησαν λέγουσαι πολλαὶ δρου φωναὶ — πρέπει νὰ μὴ μάθῃ τίποτε.“

„Ἐγω τούλαχιστον δὲν τὸν ἐμπιστεύομαι — ἐξηκολούθησε λέγων ὁ Ἀλκαῖος — μολονότι ἥ Σαπφὼ ἀπεχθάνεται ὅσον οὐδεὶς τὸν ὄχλον. Ἀφότου ὅμως ὁ ἀδελφός της ἐμνηστεύθη ἐκείνην τὴν ἥηνα, ἥτις ἔχει τόσους συγγενεῖς μεταξύ καπήλων καὶ ἄλλων μικρέμπόρων, φαίνεται μεταλλάξας φρονήματα, καὶ τοῦτο πιθανῶς διὰ νὰ μὴ παραβλάψῃ τὰ μέλη του συμφέροντά του ἐν σχέσει πρὸς κληρονομικὰ ζητήματα. Διὰ τοῦτο ἀς μὴ τὸν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν.“

„Ολοι ἐπεδοκίμασαν ἐκ δευτέρου τὴν πρότασιν καὶ τὰς ἔξηγήσεις ταύτας μετὰ θορύβου καὶ κραυγῶν, αἵτινες προέδιδον τὴν ἐπὶ πάντας ἐπιδίρασιν τοῦ βαρυτάτου οἴνου. Κατὰ τὸν αὐτὸν θορυβωδή τρόπον ἥρξατο μετὰ μικρὸν ἥ περὶ τῆς συνωμοσίας συζήτησις, κατὰ τὴν δοπίαν ὁ Εὔρυμαχος ἔδειξε τὴν μεγίστην ἐμπάθειαν, ἀν καὶ πᾶσαι αἱ προτάσεις του ἀπερρίφθησαν ὡς ἀνεκτέλεστοι.

Κατὰ τὸ μέσον τῆς συνδιασκέψεως, ἥτις μίαν περίπου ὥραν διήρκεσεν, ἥκουσθη ἀἴφνης ἐκ τῆς στοᾶς ὁ κρότος λίθου καταπεσόντος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Ἀμέσως ἐπαυσεν ἥ συνδιλέξεις καὶ πάντες ἀνεκήδησαν ἀπὸ τῶν στύλων διὰ νὰ δράμωσι πρὸς τοὺς μέρους τοῦ θορύβου. Ματαίως ὅμως διέτρεξαν τὴν σκοτεινὴν αὐλὴν ὡτακουστοῦντες, διότι οὐδὲν εἶδον οὐτε

Η ΘΟΛΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΤΑΦΟΥ ΕΝ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ.

ῆκουσαν. Ἄν διμως μετὰ μεγαλειτέρας προσοχῆς καὶ μετὰ λαμπάδος ἐξήταζον, εὐκόλως θ' ἀνεκάλυπτον ἐπὶ τίνος κιονοκράνου εὐλύγιστον μειράκιον, τὸ δόπιον ἐκρύθη διποιθεν των γύρων καὶ ἐκεῖθεν κατεσκόπευεν αὐτούς, ὑπερεχάρη δὲ ἵδον, διτὶ τόσον ταχέως ἐπέστρεψαν εἰς τὸν θάλαμον οἱ ἀρεμάνιοι σύνωμόται.

Ἄφοῦ οἱ ἄνδρες συνεφώνησαν ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἐπιβουλῆς, ἤρχισε τὸ τελευταῖον τοῦ συμποσίου μέρος καὶ ἐξηκολούθησε μετὰ πλείονος ζωηρότητος ἢ πόσις. Ἰδίως δὲ κατὰ τὰ παροίνια ἀσματα τοιαῦτα ἥσαν τὰ σχήματα καὶ τὸ ἥθος τῶν ἀπαγγελλόντων αὐτά, ὡς τε καὶ ὁ εὐνούστερος θεατὴς εὐκόλως θὰ ἐδικαιολόγει τοὺς πολίτας ἐκείνους τῆς Μιτιλήνης, οἵτινες ἀπεπειράθησαν καὶ ἐπέτυχον τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν εὐγενῶν τούτων ἀπὸ τῆς ἀρχῆς. Βραδύτερον προεήχθησαν καὶ ἡμίγυμνοι χορεύτριαι, αἵτινες κατ' ἀρχὰς ἔχόρευσαν, κατόπιν διμως ἐκαθέσθησαν παρὰ τοὺς εὐωχούμενούς καὶ παρέμεναν ἐκεῖ συμπίνουσαι μέχρι μέσων νυκτῶν.

Τούτης ἡ πρώτη καὶ αἱ λαμπραὶ τοῦ ἀναδυομένου ἥλιου ἀκτῖνες ἐφώτιζον τὰς κορυφὰς τῶν παρακτίων ὅρεων. Τότε ἡγέρθησαν οἱ ἄνδρες, καὶ ὥχροι καὶ παραπαίοντες ἐξῆλθον εἰς τὴν ὁδὸν διὰ να ἀπέλθωσιν εἰς τὰ ἴδια καὶ ἀναπαυθῶσι ἀπὸ τοῦ νυκτερινοῦ τῆς εὐωχίας καμάτου. Τὸν Εὔρυμαχον ἐδέησε δύο δοῦλοι νὰ φέρωσιν εἰς τὸν οἴκον του.

V.

Ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Πιττακοῦ ἐκάθηντο τὴν ἑσπέραν ἐκείνην τέσσαρες ἄνδρες περὶ τράπεζαν, φέρουσαν λιτότατον δεῖπνον ἀποτελούμενον ἐξ ἄρτου, ὀπτῶν ἰχθύων καὶ οἴνου συγκεκρασμένου. Οἱ ἄνδρες οὖτοι ἦσαν ὁ Πιττακός, ὁ νεώτερός του ἀδελφὸς Λύσανδρος, ἡ μνηστὴ τούτου Γύριννα, νεαρὰ τῆς Σαπφοῦς μαδήτρια καὶ ἡ μάντης Ἀρσινόη. Καίτοι νεώτερος τοῦ Ἀλκαίου κατὰ τὴν ἥλικιαν, ἐφαίνετο διμως ὁ Πιττακός πολὺ πρεσβύτερος αὐτοῦ καὶ μᾶλλον σοβαρός. Τὸ μέτωπόν του ἦν εὐρὺ καὶ ἡ κόμη του εἶχεν ἀρχίσει ν' ἀραιοῦται ὀλίγον τὴν βοστρυχώδη του γενειάδα εἰκὸς βραχυτέραν τῆς τοῦ πολιτικοῦ ἀντιπάλου του, τοῦ δόποιου ἀλλως πολὺ διέφερε κατὰ τὸ ἀριστοκρατικὸν ἥθος καὶ τὸν πλούσιον ἱματισμόν. Παρ' ὅλην του διμως τὴν λιτότητα καὶ ὀλιγάρκειαν ἡ γαστήρ του εἶχεν ἀρχίσει νὰ ἐξογκοῦται ὀλίγον καὶ νὰ παρέχῃ ἀφορμὴν εἰς τὸν Ἀλκαῖον πρὸς πολλὰ δηκτικὰ κατὰ τοῦ Πιττακοῦ σκώμματα. "Οτι διμως ἐκίνει τοῦ παρατηρητοῦ τὴν προσοχὴν ἦν πρὸ πάντων τὸ ὅξον καὶ διαπεραστικὸν βλέμμα του, τὸ δόπιον ἐφαίνετο ἐξιχνιάζον τὰ πάντα καὶ διαπερῶν καὶ αὐτὰ τὰ μυχιαίτατα τῆς καρδίας τοῦ ἀνθρώπου.

Τὴν ὑπόληψιν, ἡς ἀπέλαυνεν ὁ Πιττακός ἐν τῇ πατρίδι του, ἔχρεώστει κυρίως εἰς τινα πολεμικὴν πρᾶξιν, νικήσας καὶ διανατώσας τὸν εἰς μονομαχίαν προκαλέσαντα αὐτὸν ἀθηναῖον Φρύμονα, στρατηγὸν τῶν Ἀθηναίων, οἵτινες εἶχον καταλάβει ἐπὶ τῆς ἀσιατικῆς ὥχθης τὸ Σίγειον καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐπολέμουν κατὰ τῶν Μιτυληναίων. Τοιουτοτρέπως ἀπηλλάγησαν οἱ Μιτυληναῖοι δεινοῦ καὶ ἐπικινδύνου ἐχθροῦ καὶ ἐν τῇ εὐτυχίᾳ των δὲν ἐλημόνησαν δεόντως νὰ ἐκφράσωσι τὴν εὐγνωμοσύνην των πρὸς τὸν γενναῖον λυτρωτὴν τῆς πατρίου χώρας.

Άλλ' ἡ πραγματικὴ ἀξία τοῦ Πιττακοῦ δὲν συνέκειτο μόνον ἐκ τοῦ ἡρωϊκοῦ τούτου κατωρθώματος, οὐδὲ ἐκ τῶν ἀλλων στρατηγικῶν του πρᾶξεων, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἀγαθῶν καὶ φιλοδικιών αἰσθημάτων του, τοῦ πράσου καὶ μειλιχίου

ἥθους του, μεθ' οὗ τοῖς πᾶσιν ἀπένεμε δικαιοσύνην. Ὁλίγα ἔτη βραδύτερον τῆς ἐποχῆς, καθὼς ἦν συνέβησαν ὅσα νῦν διηγούμενα, ὁ Πιττακός, μεγαλοφύγως φερόμενος, ἀφῆκεν ἐλεύθερον τὸν φονέα τοῦ ἴδιου του μεσοῦ. Ἐκτὸς τούτου εἶχεν καταστῆ γνωστόν, διτὶ ἐσκέπτετο νὰ δώσῃ εἰς τοὺς πολίτας ἄλλο πολιτεύματα καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον συχνάκις ἀντῆλλασσεν ἐπιστολὰς πρὸς τὸν Ἀθηναῖον Σόλωνα, τὸν διασημότερον πολιτικὸν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἐπειδὴ καὶ οὗτος εἶχεν εἰςαγάγει εἰς τὰς Ἀθήνας πολιτεύματα, σύμφωνον πρὸς τὰς πολιτικὰς καὶ φιλοσοφικὰς ἀρχὰς τοῦ Πιττακοῦ. Ἄλλ' ἐκτὸς τοῦ Σόλωνος ὁ Πιττακός συνενοεῖτο καὶ μὲ ἄλλας πόλεις, αἵτινες τῷ εἶχον ἀποστείλει ἀντίγραφα τῶν νόμων καὶ τοῦ πολιτεύματός των, εἰς τὴν ἀνάγρωσιν καὶ μελέτην τῶν διπόλων πολλάκις ἐδαπάνα τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας. Ἡ μεταρρύθμισις αὕτη τοῦ πολιτεύματος ἔμελλε νὰ ἦνε κυρίως δημοκρατικὴ ἢ μᾶλλον τιμοκρατικὴ καὶ μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν της ἡ δύναμις τῆς λεσβικῆς ἀριστοκρατίας θὰ ἐξεμηδενίζετο διὰ παντός, δι' ὃ καὶ ἡ ἀριστοκρατία παντὶ τρόπῳ κατεπολέμει τοὺς σκοπούς καὶ τὰ σχέδια τοῦ Πιττακοῦ.

Ο Λύσανδρος, σωπηλὸς καὶ γλυκὺς νεανίας, ἐλάτερευ τὸν ἀδελφόν του καὶ ἦν ὁ ἐνθερμότερος ὀπαδὸς τῶν πολιτικῶν τοῦ πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ του ἀρχῶν καὶ θεωριῶν. Ἀμφότεροι συνεκατέψουν καὶ ἡ μοναξία των διεκόπετο κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας συχνάκις ὑπὸ τῆς παρουσίας τῆς μνηστῆς καὶ τῆς μελλούσης πενθερᾶς τοῦ Λυσάνδρου, αἵτινες τώρα, ἐπειδὴ μετ' ὀλίγον ἐπρόκειτο νὰ τελεσθῶσιν οἱ γάμοι, πολλὰ περὶ τοῦ μέλλοντος οἰκοκυριοῦ εἶχον νὰ συνομιλήσωσι μετὰ τοῦ Πιττακοῦ, ἐπειδὴ οὗτος εἰς ὅλας τὰς ὑποθέσεις ἥτο διάλλιστος σύμβουλος.

Μόλις εἶχον ἀποφάγει καὶ ἡ Γύριννα ἡτοιμάζετο νὰ φάλη δημῶδές τι ἀσμα, τὸ δόπιον οἱ κάτοικοι τῆς Μιτυλήνης εἶχον ἀφιερώσει εἰς τὸν Πιττακὸν καὶ ἡ Σαπφώ τὸ εἶχε μελοποιῆσει — ἤρχισε δὲ μὲ τὰς ἐξῆς λέξεις: „Ἄλεθε, μυλωνᾶ, ἄλεθε, ἐπειδὴ καὶ ὁ Πιττακὸς ἄλεθει, ὁ ἡγεμὼν τῆς μεγάλης Μιτυλήνης“ — ἵδιον αἰφνις ἀνοίγεται ἡ θύρα καὶ εἰςάγεται ὑπὸ τῆς δούλης γυνὴ ἔχουσα κεκρυμμένην τὴν μορφήν της ἐντὸς πέλλου.

Οι συνδαιτημόνες ἐξεπλάγησαν ὅτε, ἀποκαλυφθείσης τῆς γυναικός, εἶδον τὸ ἐκ τῆς συγκινήσεως καὶ τῆς ἑσπερισμένης πορείας καταπόρφυρον καταστὰν πρόσωπον τῆς Ἀνδρομέδας.

— Συγγνώμην, εἶπεν αὕτη σταθεῖσα εἰς τὸ μέσον τοῦ δωματίου, ἐὰν ἥλθον ἀκαίρως, ἐπραξαὶ διμως τοῦτο ἐκ καλῆς προθέσεως καὶ ἐπιθυμῶν νὰ διμιλήσω μόνη μετὰ τοῦ Πιττακοῦ.“

— Δὲν ἔχω μυστικὰ ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς μου, ὑπέλαβεν οὗτος παρατηρῶν τὴν διμιλήσασαν, διτὶ ἔχεις νά μοι διμιλήσῃς δύνασαι νά το εἰπῆς ἐπὶ παρουσία των.“

— „Εστω, ἀφ' οὗ σὺ ἀναλαμβάνεις τὴν εὐθύνην, εἴπε διμιλύμωνς ἡ Ἀνδρομέδα, παρατηρῶ διμως διτὶ ἐδῶ μὲ ἔφερε μία πολὺ σπουδαία πολιτικὴ ὑπόθεσις.“

— Καὶ τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις, εἴπε μειδιῶν στὸν Πιττακός, πραγματεύομαι δημοσίᾳ, χωρὶς φόβου καὶ δειλίας.

— „Μάθε λοιπὸν διτὶ ἡ ἀριστοκρατία τῆς Μιτυλήνης ἀνεμίχθη εἰς συνωμοσίαν κατὰ τῆς ζωῆς τῶν καλλιτέρων πολιτῶν, ἵδια δὲ τῆς ἱδικῆς σου καὶ τῆς του ἀδελφοῦ σου καὶ διτὶ ἀπόφει συνῆλθον οἱ ἀργηγοὶ τῶν ἀριστοκρατῶν πρὸς σύσκεψιν.“

Πάντες, ἀκούσαντες τοὺς λόγους τούτους, ἀνεπτήδησαν ἐκ τῶν θέσεών των καὶ πειρεύκωλωσαν τὴν διμιλούσαν.

— „Ω, τοὺς τυφλοὺς καὶ ἐπιπολαίους! ἀνεφώνησε βαρυ-

θύμως δ Πιττακός, δὲν ἡμποροῦν νὰ ἡσυχάσουν καὶ ζητοῦν τὸ κακόν τους! Τώρα ὅμως ἐμπρός! Ἀλλὰ πρῶτον ὑποσχεθῆτε μοι, Λύσανδρε, Γύριννα καὶ σὺ Ἀρσινόη, δτι εἰς οὐδένα θὰ εἰπῆτε τι ἔξ οσων ἐδὼ τώρα ἥκουσατε — εἰς ταῦτα ὑφίσσαν οὗτοι τὴν χεῖρα εἰς σημεῖον ὄρκου — κατόπιν ὅμως πρέπει νὰ μάθωμεν τὸ ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συσκέψεως. — Γνωρίζεις, Ἀνδρομέδα, τὸν τόπον ὃπου συηθρούσθησαν καὶ τὸν πρόεδρον τῆς συνελεύσεως;

— Βέβαια· συνήλθον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀντιμενίδου καὶ ψυχὴ τοῦ κινήματος εἶνε ὁ Ἀλκαῖος!

— Πόσον ἐμπαθής καὶ κοῦφος εἶνε ὁ ἀνθρωπος αὐτός! ἀνεφώνησε πάλιν ὁ Πιττακός· διατὶ δὲν ἀφιερόνεται εἰς τὴν ποίησιν, ή ὅποια δύναται νὰ τῷ παράσχῃ τὴν μεγαλειστραν εὐτυχίαν καὶ δόξαν; Διατὶ κατατρίβεται εἰς πράγματα, τὰ οὗτα δὲν τὸν ἐνδιαφέρουν, οὐδὲ τὰ ἐννοεῖ;

“Ἐπειτα ἥνοιξε τὴν θύραν καὶ προκαλέσας ἔνα τῶν δούλων τῷ ἐψιθύρισέ τι εἰς τὸ οὖς, μεθ’ ὁ οὗτος ἀπῆλθε δρομαίως. Ἐκάθισαν πάλιν γύρω τῆς τραπέζης, ἀφ’ οὐ ἔκαμπον τόπον καὶ εἰς τὴν Ἀνδρομέδαν, ἔχουσαν ἥδη τοὺς ὄφια λιμὸς καταγῆς ἐστραμμένους.

— Τώρα ὅμως, ἕρχεται λέγων ὁ Πιττακός, πρέπει ν’ ἀποδεῖξωμεν καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην μας. Λέγε, Ἀνδρομέδα, τί θέλεις νὰ κάμω χάριν Σου! Τὰ τελευταῖα ἔτη ἔνεκα τῶν πολεμικῶν μου καὶ πολιτικῶν ἀσχολιῶν σπανίως Σὲ εἶδον καὶ δὲν γνωρίζω πως εἶσαι καὶ τί κάμνεις. Δύναμαι νὰ Σοι φανῶ ὡφέλιμος κατά τι;

— “Οχι, δχι δὲν ἔχω τίποτε ἀνάγκην, ἀπήντησεν αὕτη. Ἀλλὰ μίαν μικρὰν χάριν ἔχω νὰ ζητήσω· ἥθελα νὰ ἔχω μίαν ἀκόμη μαθήτριαν διὰ τὸν μουσικὸν μου διμιλον καὶ ἔαν μοι δώσητε ὡς τοιωτήν τὴν Γύρινναν θὰ Σᾶς εἴμαι πολὺ εὐγνώμων.

— Εἰπέ, Γύριννα, σὺ τὴν θέλησιν Σου, ἐπειδὴ ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα ν’ ἀποφασίσωμεν περὶ Σου. Θέλεις ν’ ἀφήσης τὴν ποιήτριάν Σου καὶ νὰ μεταβῇς εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς Ἀνδρομέδας;

“Ἡ Γύριννα περιῆλθεν εἰς ἀμυχαίαν, ἀκούσασα τὴν αἴτησιν τῆς Ἀνδρομέδας, ταχέως ὅμως ἀπήντησε:

— Ναι, εἴμαι πρόθυμος νὰ ἔλθω, Ἀνδρομέδα, ἐπειδὴ εἰς τούτο μὲ ἀναγκάζει ἡ εὐγνωμοσύνη, ἀφ’ οὐ ἔσωσες τὴν ζωὴν τοῦ Πιττακοῦ καὶ τοῦ ἀγαπητοῦ μου Λυσάνδρου. Ἐκτὸς τούτου ἡ Σαπφὼ εἶναι ἀφωτωμένη εἰς τὴν ἀριστοκρατικὴν μερίδα καὶ δὲν θέλω νὰ συναναστρέψωμαι πλέον μὲ τοὺς ἀνθρώπους τούτους, οἱ οἵτοισι σχεδιάζουν τὸν φόνον καὶ τὴν καταστροφὴν τῶν ἀδελφῶν των. Ἀπὸ αὔριον η μεθαύριον, Ἀνδρομέδα, θὰ ἔρχωμαι εἰς τὴν οἰκίαν Σου.”

Καὶ τῇ ἔτεινε φιλικῶς τὴν χεῖρα, ἦν περιπαθῶς ἐσφιγξεν εἰς τὴν ἰδικήν της ἡ Ἀνδρομέδα, ἐπειδὴ τώρα ἀνέτειλεν εἰς τὴν καρδίαν της νέα ἐλπίς, δτι διὰ τῆς μαθήτριας της καὶ τοῦ Λυσάνδρου θὰ συνεφιλιοῦτο πάλιν μετὰ τοῦ Πιττακοῦ καὶ βαθμηδὸν θὰ ἐτήκετο ὁ περιβάλλων τὴν καρδίαν τοῦ φίλου τῆς νεότητός της πάγος.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀνέφανη αὔθις δ δοῦλος εἰς τὴν θύραν. Ὁ Πιττακὸς ἡγέρθη καὶ συνομιλήσας μετ’ αὐτοῦ ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὴν τράπεζαν.

— Καθὼς μανθάνω, ἥθελησαν νὰ μας ἀφήσουν νὰ ζήσωμεν ἀκόμη ὀλίγον χρόνον, εἶπε μειδιῶν, ἐπειδὴ σκοπὸν εἶχον νὰ ἐπιτεθῶσι διαρκούσης τῆς μεγάλης ἑορτῆς τῆς Ἀφροδίτης. Τελέσωμεν λοιπὸν σπονδάς εἰς τὸν σωτῆρα Δία, δεῖται τὴν φορὰν ταύτην μᾶς ἔσωσεν ἐκ τοῦ κινδύνου!

— Μετ’ ὀλίγον πάντες ἐξῆλθον τοῦ οἴκου. Ὁ Λύσανδρος,

ἡ Γύριννα καὶ ἡ Ἀρσινόη συνώδευσαν τὴν Ἀνδρομέδαν οἰκαδες καὶ ἐπειτα ἐπορεύθησαν πρὸς τὴν οἰκίαν τῆς Ἀρσινόης. Ὁ Πιττακὸς εἶχε μείνει μόνος καὶ λαβὼν ἔκ τινος θήκης διάφορα φύλλα παπύρου παρέβαλλε τὸ περιεχόμενό των καὶ παρέμεινεν ἐπὶ πολλὰς ὥρας ἀναγινώσκων καὶ προξέτων νέας σημειώσεις. Εἶχεν ἥδη ἀρχίσει νὰ μποφώσκη ἡ ἡμέρα, δτε ἐξηντλημένος κατεκλιθή καὶ παρεδόθη εἰς ὄνειρα, παριστάνοντα αὐτῷ τὴν μέλλουσαν εὐδαιμονίαν καὶ εἰρήνην τῆς πατρίδος του.

VI.

Τὴν προμεσημβρίαν τῆς ἐπιούσης ἡμέρας ἐνωρὶς ἐσπεύδεν δ λαδὸς τῆς Μυτιλήνης πρὸς τὴν ἀγοράν, ὅπου εἶχε προξεχθῆ μπὸ κηρύκων εἰς ἐκκλησίαν, καθ’ ἥν ἐπρόκειτο νὰ γίνη σκέψις περὶ τῶν θεμελιωδῶν ἀρχῶν τοῦ νέου πολιτεύματος διὰ τὴν Μυτιλήνην. Ἄφ’ οὐ προσῆλθον πάντες οἱ πολῖται καὶ δ δημόσιος γραμματεὺς ἔλαβε θέσιν παρὰ τὸ βῆμα τοῦ ῥήτορος, ἔξελέγη, ὡς συνήθως, πρόεδρος τῆς συνελεύσεως ὁ Πιττακός, δεῖται, περιμενας πρῶτον ἔως οὐ καταπάνηση ὀλίγον δ μόρυβος τοῦ λαοῦ, ἀνῆλθεν ἐπὶ τὸ βῆμα καὶ ὠμήλησεν ὡς ἔξης:

„Ἀνδρες Μυτιληναῖοι! Γνωρίζετε δτι ἐν τῷ περυσινῇ συνελεύσει τοῦ δήμου, ἡ ὅποια ἔγινε πρὸ τῶν ἑορτῶν τοῦ δηλίου Ἀπόλλωνος, εἶχεν ἐκδηλωθῆ πολλαχόθεν ἡ εὐχὴ σπաως τεθῶσιν ἐν τῇ πόλει ὡρισμένοι νόμοι προασπίζοντες αὐτὴν ἀπὸ ταραχῶν καὶ βιαιοπραγιῶν καὶ δτι ἔγα ἔξελέγην δφ’ ὑμῶν δπως μελετήσω τοὺς καλλίστους νόμους τῆς Ἑλλαδὸς καὶ μπὸ βάλω μέμνη κατόπιν τὸ πορίσματα τῶν μελετῶν μου. Εὔσυνειδήτως ἐξεπλήρωσα τὴν ἐντολὴν ἐκείνην καὶ εἴμαι τώρα πρόθυμος, ἐὰν θέλετε νά με ἀκούσητε, νὰ ἐκθέσω μέμνη τὰς ἴδεας μου. Πρὶν δμῶς πράξω τοῦτο ἐρωτῶ μῆδας, ἐὰν ὑπάρχῃ τις μεταξὺ ὑμῶν ἔχων νὰ μποβάλῃ καμίαν νέαν πρότασιν.

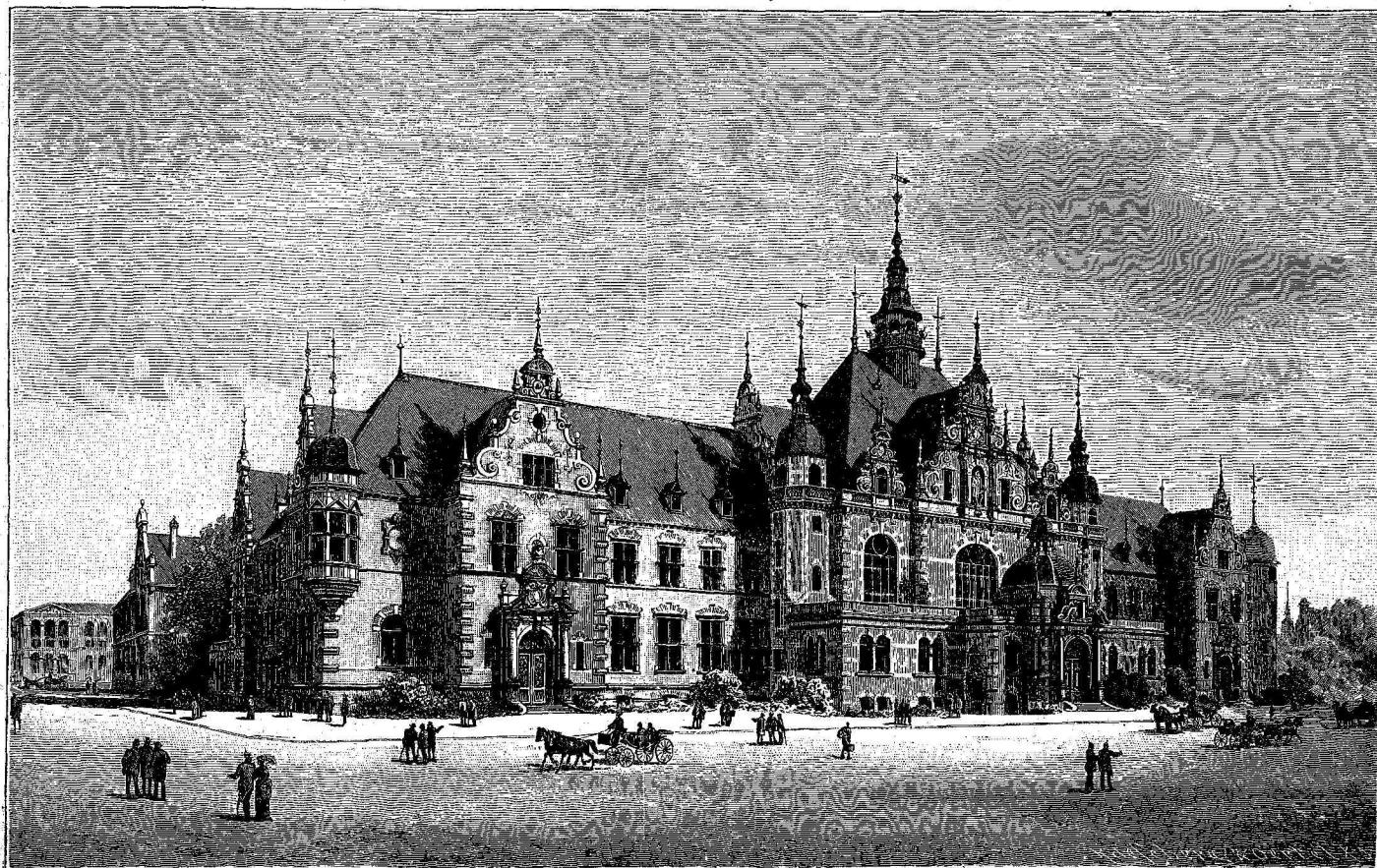
Πάντες ἔσιωπων καὶ ἀφ’ οὐ πιττακὸς περιέμεινεν ἐπὶ δηλίγον ἕρχεται πάλιν λέγων τὰ ἔξης:

— „Ἀνδρες Μυτιληναῖοι! Πρὶν η θίξω τὸ ζήτημα, δι’ δ ἐκλήθητε ἐνταῦθα, ἐπιτρέψατε μοι νὰ εἰπῶ ὀλίγα τιὰ περὶ τῆς ιστορίας τῆς πόλεως ταύτης, δποῖα συμβάντα συνέβησαν καὶ τίνα νῆσον τὰ πρόσωπα, τὰ ἐνεργὸν λαβόντα εἰς αὐτὰ μέρος. “Οτε οἱ Ἀχαιοὶ κατέλαβον τὴν νῆσον Λέσβον ἐγεννήθη εἰς ὅλας τὰς λεσβικὰς πόλεις ὀλιγαρχικὴ δυναστεία, κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν ἀχαιῶν πόλεων, ἐν ὧ δ δημος ἥν καταδεδικασμένος εἰς ὑποταγὴν καὶ δουλείαν. Ἀλλὰ μετ’ ὀλίγον δ ἀριστοκρατία παρήκμασεν, ἐπειδὴ παρ’ ήμιν οὔτε πολεμικὰ κατορθώματα ἥδυνατο νὰ πράξῃ καὶ νὰ δείξῃ τὴν εὐψυχίαν της, οὔτε ἥδυνατο ν’ αὔξῃση τὰ εἰσοδήματά της δι’ ὀγγυστεῶν πρὸς ἄλλας ἀκμαζούσας οἰκογενείας. Ἐκτὸς τούτου ἕρχεται μετ’ ὀλίγον ν’ ἀναπτύσσηται τὸ ἐμπόριον ἐν ταῖς παραθαλασσίοις πόλεσι, καὶ ἰδίᾳ ἐν Μυτιλήνῃ, ἐν Μεδύμην καὶ Ἐρεσῷ, διὰ τοῦ ὅποιου συνεκοινωνίσαμεν πρὸς τὰς πλησίους πόλεις τῆς ίωνικῆς Ασίας καὶ ἐγνωρίσαμεν τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν εύνομίαν τῆς δημοκρατίας. Ούτως ἀνεβλαστησε βαθμηδὸν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ λαοῦ μία τάξις ἐμπορευομένων πολιτῶν, ὑπερέχουσα καὶ αὐτῶν τῶν τὴν πολιτείαν διοικούντων ἀριστοκρατῶν. Πῶς δὲ ἐκ τοῦ λαοῦ τούτου ἐξῆλθεν δ Μέλαγχρος καὶ ἐγένετο τύραννος καὶ συνέτριψε τὴν δύναμιν τῶν ἀριστοκρατῶν, Σᾶς εἶναι γνωστόν, καθὼς καὶ πῶς ἡμεῖς ἀπεσείσαμεν τὴν τυραννίαν ταύτην καὶ ἐφονεύσαμεν τὸν Μέλαγχρον. Ἀπαξ ἔτι ἥγερθη ἔτερος τύραννος, δ Μύρσιλος, τὸν ὅποιον δλοι ἀκόμη

ένθυμεισθε καὶ τὸν ὄποιον ἐπίσης ἔξωλοιμρεύσαμεν. Ἐκτότε η ἀριστοκρατία δὲν ἡδύνηθη νέας δυνάμεις καὶ σώφρονες ἄνδρες ἐκ τοῦ δήμου κυβερνῶσι τὴν Μυτιλήνην, οἵτινες καὶ ἐπιτυχῶς διεξήγαγον τὸν κατὰ τὸν Ἀθηναίων πόλεμον. Ἡδη δύως ἀπειλεῖς ἡμᾶς διπλοῖς κίνδυνος. Ἡ πάλιν ἰσχυρός τις ἀνήρ καταχρᾶται τῆς θέσεώς του καὶ ἀποκαθίσταται σύραννος, τὸ ὄποιον ἡμεῖς δὲν θέλομεν, ή η ἀριστοκρατία μποτάσσει εἰς ἑαυτὴν τὸν δῆμον, τὸ ὄποιον ἔτι ὀλιγάτερον ἐπιθυμοῦμεν. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ θέσωμεν νέμους, συζητάτας ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ διλήμματος τούτου καὶ καθ' οὓς οἱ ἀστοὶ τῆς Μυτιλήνης θὰ διαρρώνται ἀλλως, οὐχὶ δὲ εἰς εὐπατρίδας καὶ ἀπλοῦς πολίτας. Ἡ διαιρεσίς δύως αὕτη δύναται, καθώς, μοι ἔγραψε καὶ ὁ σοφὸς Σόλων, νὰ γίνῃ

ὅμιλοι, συζητοῦντες τοὺς λόγους τοῦ Πιττακοῦ καὶ ἐπιδοκιμάζοντες ταῦπις αὐτοῦ λεχθέντα, διέσχισε βιαίως τὰς τάξεις τοῦ λαοῦ ἀνήρ τις καὶ ἐξήτησε τὸν λόγον. Ἡτον ὁ Ἀντιμενίδας, ἀδελφὸς τοῦ Ἀλκαίου, ὅμοιος μὲν πρὸς τοῦτον κατὰ τὸ ἀνάστημα, ἀλλὰ οὐχὶ τόσον δυνατὸς καὶ εὔρωστος. Ἐξήτησε τὸν λόγον καὶ σφρόδρα ἡρεμισμένος ἤρχισε νὰ ὅμιλῇ:

— „Ἄνδρες Μυτιληναῖοι! τί ἡκούσαμεν πρὸ ὀλίγου; Εἴμεθα ἡμεῖς ἀκόμη κύριοι τῆς Μυτιλήνης, ὃν οἱ πρόγονοι τὴν πόλιν ταύτην καὶ ὅλην τὴν νῆσον πρῶτοι συνώπισαν καὶ ἐκυβέρνησαν, ή ἐθέσατε τὴν τύχην τῆς πόλεως εἰς τὰς χεῖρας ἀνδρός, ὃς τις εἶνε ὁ κύριος ὑμῶν; Θέλομεν τοιοῦτο πολίτευμα, οἷον προτείνει ὁ Πιττακός, ή δὲν θέλομεν; Ἐγὼ δύως λέγω, ὅτι δὲν τὸ θέλομεν. Ἀναλογισθῆτε, τίς ἔκτισε

ΤΟ ΝΕΟΝ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΤΩΝ ΓΕΡΜΑΝΩΝ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΩΝ ἐν Λειψίᾳ.

μόνον ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μεγέθους τῆς ουσίας τοῦ καθενός, οὕτως ὥστε ὁ πλούσιος ἀστὸς θ' ἀνήρ εἰς τὴν πρώτην κλάσιν, ὁ δὲ πέντης εὐπατρίδης εἰς τὴν τελευταίαν. Ἐπειδὴ δύως ἡ ρίζηκη αὕτη μεταβολὴ τῆς καταστάσεως τῆς ἡμετέρας πολιτείας δύναται νὰ διαρκέσῃ ἐπὶ πολλὰ ἔτη καὶ ἡμεῖς κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα πρέπει ν' ἀπολαύσωμεν ἐσωτερικῆς εἰρήνης καὶ ἡσυχίας, προτείνω νὰ ἔξορισθῶσι κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ὅλοι οἱ ταραχοποιοί. Δὲν εἶνε δύως ἀνάγκη σήμερον νὰ λάβητε ἀπόφασίν τινα, ἐπειδὴ καὶ τὰς δύο προτάσεις, τὴν τε περὶ τῆς πολιτικῆς νομοθεσίας ὡς καὶ τὴν τῆς ἔξοριας τῶν ἐχθρῶν τῆς τάξεως, θὰ μπορέσω εἰς τὴν προσεχῆ συνέλευσιν.“

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ λόγου τούτου ζωηρὸς θόρυβος ἡγέρθη ἐν τῷ πλήθει, ἐν μέσῳ τοῦ ὄποιον ταραχοποιοί τινες μὴ δυνάμενοι νὰ ὅμιλήσωσι, ἡναγκάσθησαν ὑπὸ τῶν γειτόνων τῶν εἰς σιγήν. Ἐν ᾧ δύως ἐσχηματίζοντο διάφοροι

τὴν Μυτιλήνην; Ἡ ἀριστοκρατία. Τίς ἦτο πάντοτε ὁ καλλίτερος φίλος τῆς πόλεως; Ἡ ἀριστοκρατία. Διότι οἱ ἄνδρες τοῦ δήμου, ἀμα ὡς ἐγένοντο ἰσχυροί, κατέστησαν τύραννοι καὶ Σᾶς κατέθλιψαν σκληρῶς. Ἐχετε τὴν βεβαιότητα, ὅτι δὲν θὰ πράξωσι τὸ αὐτὸν καὶ εἰς τὸ μέλλον οἱ ἄνδρες τοῦ λαοῦ; Ἐάν δύως ἐφαρμόσητε τὸ ὑπὸ τοῦ Πιττακοῦ προτεινόμενον πολίτευμα, θα ὑποτάξητε ἑαυτοὺς εἰς τοὺς πλουσίους, οἱ ὄποιοι θὰ ζῶσιν ἀπὸ τοῦ ἴδρωτος καὶ τῆς ἔργασίας σας καὶ θ' ἀποδημαρίζωσι διὰ τῶν κόπων σας. Νομίζετε διτὶ αὐτὸν θὰ γίνωσιν εὐεργέτες δημῶν; ὅτι αὐτὸι θ' ἀγαπῶσιν ὑμᾶς περισσότερον, ή οἱ ἀριστοκράται; Ἐγὼ δὲν τὸ πιστεύω. Οἱ πλούσιοι εἶνε σκληροπάρδιοι καὶ ἀσπλαγχνοί καὶ ἐὰν ἀκόμη ἥσαν προηγουμένως οἱ ἴδιοι πτωχοὶ καὶ ἐνδεεῖς. Διὰ τοῦτο προεξάχτε, ἄνδρες Μυτιληναῖοι, ἀπὸ τὸν Πιττακὸν τοῦτον, ὁ ὄποιος, ὡς φαίνεται, φροντίζει μᾶλλον περὶ τοῦ ἴδιου ἑαυτοῦ, παρὰ περὶ τῆς ἴδιας Σᾶς εὐτυχίας!“

Μεγάλη δύχλοβοή ἐπηκοιλούμησε τοὺς λόγους τούτους, ἀλλ’ οὐδεὶς ἐτόλμησε νὰ θέσῃ χεῖρα ἐπὶ τοῦ ἀνδρός, ὅτις ὑπερηφάνως κατῆλθε τοῦ βῆματος καὶ ἀνεμίχθη πάλιν εἰς τὸ πλῆθος. Ἀλλ’ ὁ Πιττακός ἀναβάς ἐπὶ τὸ βῆμα εἶπε τὰ ἔξης:

„Δὲν ἔχω ν’ ἀπαντήσω τι εἰς τοὺς λόγους τοῦ Ἀντιμενίδου, ἐπειδὴ ἔγω καὶ αὐτὸν καὶ τὸν ἀδελφόν του Ἀλκαῖον θεωρῶ ὡς τοὺς μεγαλειτέρους καὶ κινδυνωδεστέρους διὰ τὸν ἡμέτερον δῆμον ταραχοποιούς.“

(Ἐπεται συνέχεια.)

1. ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ, ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ (ἐν σελ. 65).

2. ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ. Ἐλαιογραφία ὑπὸ Μέντσλερ (ἐν σελ. 69). Ἡ περίστασις κάμνει τον κλέπτην — ἡ περίστασις ἐπίσης κάμνει καὶ τὸν ἔρωτα. Τοῦτο συμβαίνει κυρίως εἰς τὰ παιδιά τῆς γειτονίας, διότι τὰ μὲν ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας ἀρχίζουν νὰ κλέπτουν ὑπεράνω τοῦ φράκτου τοῦ γειτονικοῦ κήπου ὀπώρας καὶ τὰ παρόμοια, ἀργότερον δὲ συμβαίνει νὰ κλέψωσι καὶ καρδίας. Δὲν ἔχουσιν ἀνάγκην σχολίων τὰ βλέμματα τῶν δύο νεαρῶν πλασμάτων ἐν τῇ ἡμετέρᾳ εἰκόνι. Γνωρίζονται καὶ ἐννοοῦνται ἔτι ἐκ μικρᾶς ἡλικίας, ἀνήκουσιν εἰς ἄλληλους καὶ τὸ θεωροῦσιν διλοις περιττὸν εἰς τὴν συνδιάλεξιν των νὰ συμπειλάβωσι καὶ τὴν πιθανότητα ἀποχωρισμοῦ ἐν τῷ μέλλοντι. Ἀμύθητον χάριν καὶ γλυκύτητα ἔχει ἡ σχέσις των, ἥτις ἐν τέλει θὰ ἐπιστεφθῇ ὑπὸ τοῦ ὀριμάσαντος ἔρωτος. Δὲν ἔχομεν ἔμπροσθεν μας μυστήριον τι τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, τὸ ὃποῖον πολλάκις καταλήγει εἰς διαψεύσεις ἐλπίδων καὶ πόθων.

3. Η ΘΟΛΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΤΑΦΟΥ ΕΝ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ (ἐν σελ. 73). Οὐδεμία ἄλλη πόλις ἐπὶ τῆς ὑφῆλιου ἔχει τόσα ίερὰ τοπία καὶ τόσα ιστορικὰ κτίρια, ὅσα ἡ Ιερουσαλήμ. Τὸ μᾶλλον ἔξυμνούμενον ίερὸν τῶν Μωαρεμανῶν εἶναι ὁ λεγόμενος βράχος τοῦ Θεοῦ, εὑρισκόμενος ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ λαμπροτάτου τεμένους τοῦ Ὁμάρ. Θέσις τις, καλῶς εἰςέτι διατηρουμένη καὶ κειμένη εἰς τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ περικυκλοῦντος τὸν ναὸν τείχους τιμάται ἰδίως ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, οἵτινες ἔρχονται ἐνταῦθα καὶ θρηνοῦσι. Εἰκόνα τοῦ τόπου τούτου ἔδημοςίευσεν ἡ „Κλειώ“ ἐν τινὶ τῶν πρώτων τευχῶν τοῦ τρίτου αὐτῆς ἔτους (1887). Διὰ τοὺς χριστιανοὺς ίερὸς πρὸ πάντων εἶναι ὁ ναὸς τοῦ Ἅγιου τάφου καὶ ὁ τῆς Ἀναστάσεως. Οἱ Μωαρεμανοὶ ἔχουσι προσέτι καὶ τὸν τάφον του Δαυΐδ, τιμῶσι δὲ καὶ σέβονται ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν Χριστιανῶν τὸν τάφον τῆς Μαρίας ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Ἰωσαφότ. Εἰς τὸν Ἅγιον Τάφον ἔχουσι μέρος ἐξ ἐκκλησιαστικῶν κοινότητος: οἱ Ἐλληνες, οἱ Λατῖνοι, οἱ Ἀρμένιοι, οἱ Ἰακωβῖται (τῆς Συρίας), οἱ Κόπται καὶ οἱ Ἀβυσσινοί. Τὸ πλεῖστον μέρος τῆς σημερινῆς πόλεως κατέχουσιν αἱ ἑλληνικαὶ καὶ αἱ ἀρμενικαὶ μοναῖ, διεσκευασμέναι πρὸς ὑποδοχὴν χιλιάδων προσκυνητῶν. Τὰ κυριώτερα νοσοκομεῖα εἶναι τὸ ῥωστικὸν διὰ τοὺς ὄρθοδόξους, τὸ πρωστικὸν δι’ ἀσθενεῖς

πάσης ἐθνότητος καὶ θρησκείας, καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ Ρότσιλδ διατηρούμενον διὰ τοὺς Ἰουδαίους.

4. ΤΟ ΝΕΟΝ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΤΩΝ ΓΕΡΜΑΝΩΝ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΩΝ ἐν Λειψίᾳ (σελ. 76). Ἀπὸ ἑνὸς περίπου ἔτους ὑψοῦται μεγαλοπρεπὲς καὶ περίβλεπτον ἐν μιᾷ τῶν κεντρικωτέρων ὁδῶν τῆς Λειψίας τὸ κτίριον τοῦτο, τὸ ὃποῖον ἦγειρεν ἡ φιλοπονία καὶ ἡ ἀκάματος δραστηριότης τῶν γερμανῶν βιβλιοπωλῶν, ὃν ἀπὸ δύο ἑκατονταετηρίδων κέντρον εἶναι ἡ δευτέρα πόλις τοῦ σαξωνικοῦ Βασιλείου. Ἀλλοτε, κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη μετὰ τὴν ἐφεύρεσιν τῆς τυπογραφίας κέντρον εἶχον οὗτοι τὴν Φραγκφούρτην, ἀλλ’ ἀφ’ οὗ ἐγαύματα ἡ τότε κιβέρνησις ἔλαβε διάφορα κατὰ τῶν βιβλιεμπόρων ὀχληρὰ μέτρα, οὕτοι μαθέντες ὅτι ἐν Λειψίᾳ ἐπεκράτει πλειστέρα ἐλευθεροφροσύνη, ἥρχισαν νὰ συνέρχωνται κατ’ ἔτος εἰς αὐτὴν καὶ νὰ συναλλάσσωνται ἀνετώτερον πρὸς ἄλληλους. Περὶ τὸ 1760 ὁ βιβλιοπώλης Φιλιππος Ἐρασμος Ράιχ ἔδρυσε τὸν πρῶτον Σύλλογον τῶν Βιβλιοπωλῶν, οὗ ὁ Κανονισμὸς εἶχεν ὑπογραφὴν ὑπὸ 59 βιβλιοπωλείων. Σκοπὸς αὐτοῦ ἦν ἡ ἐνίσχυσις τῆς βιβλιεμπόριας καὶ ἡ καταδίωξις τῆς κιεψιτυπίας, ἥτις τότε, ὡς παρ’ ἡμῖν καὶ σήμερον ἀκόμη, ἐκτὸς τῆς Σαξωνίας, καθ’ ὅλην τὴν λοιπὴν Γερμανίαν εἶχεν ἐλεύθερον στάδιον ἐνεργείας.

Μετὰ τοὺς πολέμους ἐναντίον τοῦ Ναπολέοντος τὸ ίδρυμα τοῦ Ράιχ ἔτι μᾶλλον προήχθη μετονομασθὲν „Χρηματιστικὸς σύλλογος τῶν γερμανῶν Βιβλιοπωλῶν“ καὶ εἰς τοῦτον κυρίως διεθίλεται ἡ μετέπειτα ἀνάπτυξις τῆς γερμανικῆς βιβλιεμπορίας καὶ ἡ ἔκτακτος αὐτῆς διοργάνωσις, δι’ ἥς ἡ τάξις τῶν βιβλιοπωλῶν ἐν Γερμανίᾳ κατέρθωσε σὸν τῷ χρόνῳ οὐ μόνον ὑλικῶς νὰ μεγαλυνθῇ, ἀλλὰ καὶ σπουδαίαν νὰ ἔξασκησῃ ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς καθολὸου προσαγωγῆς καὶ ἀναπτύξεως τοῦ γερμανικοῦ ἔθνους. Τὰ μέλη τοῦ ἀνωτέρω μνημονευμένος συλλόγου ἀνήλθον εἰς 1610 καὶ τὸ παλαιόν αὐτοῦ κτίριον κατήντησε μικρὸν καὶ ἀνεπαρκές εἰς τὰς δισμέραι πολλαπλασιαζομένας ἀπαυτήσεις τῆς βιβλιεμπορίας. Ἀπεφασίσθη λοιπὸν ἡ ἀνέγερσις νέου καὶ μεγαλοπρεποῦς βιβλιοπωλικοῦ χρηματιστηρίου καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἔχοργηθη εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐν ἑκατομμύριον φράγκων εἰς τοὺς ἐκ Βερολίνου ἀρχιτέκτονας Κάουζερ καὶ Γροσχάιμ, τοὺς ἀναλαβόντας τὴν ἀνέγερσιν τοῦ κτίριου ἐπὶ τοῦ αἰκαπέδου, τὸ ὃποῖον ἡ πόλις τῆς Λειψίας παρεχώρησε δωρεὰν τιμῶσα τὴν ἐκπολιτιστικὴν ἐπὶ τοῦ ἔθνους ἐπίδρασιν τῆς γερμανικῆς βιβλιεμπορίας.